

Kapittel 10

10.1.1

Hjem til jul

Rosa og Ander skal reise til Spania om to dager. De skal hjem for å feire jul med familien, og nå har Rosa begynt å pakke. Hun er litt irritert fordi Ander ikke vil hjelpe henne. Han mener at de ikke trenger å pakke før i morgen. Hun vil gjerne pakke i dag. Hvis det er noe hun trenger til reisen som er skittent, rekker hun å vaske det og få det tørt før de skal dra.

Til seg selv har hun funnet fram nesten alt. Bh-er, truser, bluser, sokker, bukser en kjole, et skjørt og en genser. Trenger hun alt dette? Skal hun handle mens hun er i Spania? Det er jo salg i romjula. Kanskje salget allerede har begynt? Da kommer hun helt sikkert til å handle litt. Hun må huske å ha plass i kofferten til det hun kommer til å kjøpe. Dessuten får hun helt sikkert en del gaver hun også må ha plass til. Kanskje de burde ta med en koffert hver?

Hun finner fram en hettegenser og to dongeribukser til Ander. Hvor er den svarte skjorta hans? Hun leter i skapet og finner den ikke. Kanskje den ligger i skittentøyskurven? Hva mer kommer han til å trenge av klær mens de er borte? Han kommer også til å få en del klær i gave. Det er hun sikker på. Dessuten kan det jo hende at han handler litt klær på salg han også. Hun må le. Nei, han kommer ikke til å kjøpe klær selv. Han hater å shoppe. Enten må hun handle til ham, eller så får hun håpe at mora hans gjør det.

10.1.2

Translation:

Home for Christmas

Rosa and Ander are going to travel to Spain in two days. They are going home to celebrate Christmas with their family, and now Rosa has begun to pack. She is a bit annoyed because Ander will not help her. He thinks that they don't have to pack before tomorrow. She would like to pack today. If there is anything she needs for the journey that is dirty, she has time to wash it and get it dry before they are leaving.

For herself she has found almost everything. Brassieres, panties, blouses, socks, pants, a dress, a skirt and a sweater. Does she need all this? Will she go shopping while in Spain? There are sales during Christmas. Perhaps the sales have already begun? Then she will definitely do a little shopping. She must remember to have space in the suitcase for what she's going to buy. Besides, she certainly gets a lot of presents she must also have room for. Perhaps they should bring a suitcase each?

She finds a hoodie and two pairs of jeans for Ander. Where is his black shirt? She is looking in the closet and cannot find it. Maybe it is in the laundry basket? What other clothes is he going to need while they're gone? He will also get some clothes for Christmas. She is sure. In addition, it may be that he is going to shop for clothes at the sales. She must laugh. No, he's not going to buy clothes for himself. He hates shopping. Either she must do it for him, or she'll have to hope that his mom does.

10.1.3

New words:

allerede = already
bh = brassier
bluse (m) = blouse
borte = away, gone
bukse (m/f) = trousers
burde = ought to
dungeribukse (m/f) = denims, jeans
å dra = to go, to travel
en del = some, a little
enten... eller ... = either ... or ...
familie (m) = family
å feire = to celebrate
å finne (fram) = to find
før = before
gave (m) = gift
genser (m) = jersey, sweater
å handle = to go shopping, to shop for
å ha plass til = to have room for
å hate = to hate
å hende = to happen, to occur
hettegenser (m) = hoodie
å hjelpe = to help
å huske = remember
å irritere Å to irritate
i dag = today
i morgen = tomorrow
irritert = irritated
kjole (m) = dress
å kjøpe = to buy
klaer = clothes
koffert (m) = suitcase
å ligge = to lie, to be situated
litt = a little
å mene = to mean, to have an opinion about
mens = while
nesten = almost
også = also
å pakke = to pack
å reise = to travel
romjul (m/f) = the days between the Christmas eve until New Year's eve
salg (n) = sale

å shoppe = to go shopping, to shop for
skap (n) = cupboard, cabinet
skitten = dirty
skittentøy (n) = dirty clothes, laundry
skittentlyskurv (m) = hamper, laundry basket
skjorte (m/f) = shirt
skjørt (n) = skirt
sokk (m) = sock
svart = black
til seg selv = for oneself; for himself/herself
truse = panties, briefs
tørr = dry
å vaske = to wash

10.2.1

Jul i Spania

Rosa klarer ikke å bestemme seg for hva hun skal ha på seg på julafoten. Hun hadde med seg en lang, svart kjole med lange ermer. Den hadde hun planlagt å ha på seg. Men så var hun på salg og kjøpte en rød, kort kjole med halvlange ermer. Hvilken skal hun velge?

Først skal de spise middag med familien, deretter skal de ut på byen med venner. Kanskje hun skal ha på seg den svarte kjolen under middagen med familien, og så kan hun skifte til den røde kjolen når de skal ut? Det kan hun gjøre, det var en god idé.

De skal spise middag klokka 9 om kvelden. Da kommer mormor, morfar, onkler, tanter og noen søskenbarn. De blir mer enn 20 personer til middag. De skal spise mange forskjellige ting. Mamma holder på å lage mat på kjøkkenet og Rosa hjelper henne. De steker kalkun, lager oksehalestuing, frityrsteker poteter og forskjellige typer fisk og lager salat. Så koker de egg som skal fylles med en puré av eggeplommer, sennep og majones. De har også kjøpt franskbrød, som de skjærer i biter. I tillegg er det salt og olje, selvfølgelig.

Mormor og Rosas tante har kommet for å hjelpe dem. De ler, snakker sammen og har det veldig hyggelig. Rosa må fortelle om hvordan det er å bo og jobbe i Norge. Damene smiler litt når Rosa forteller om en del av forskjellene på Norge og Spania. Blant annet tar nordmenn av seg skoene når de går inn i hjemmet til noen. Det gjør de vanligvis ikke i Spania. Og når nordmenn tar bussen, setter de seg ikke i nærheten av andre, slik det er normalt å gjøre i Spania. Nei, de setter seg så langt unna andre som de kan komme. Mormor lurer på om det er fordi nordmenn lukter vondt. Da må Rosa le, og prøver å forklare at det bare er slik nordmenn gjør.

10.2.2

Translation:

Christmas in Spain

Rosa does not manage to decide what to wear on Christmas Eve. She brought a long black dress with long sleeves. She had planned to wear it. But then she was at a sale and bought a red short dress with half-length sleeves. Which should she choose?

First they will have dinner with the family, then they will go out with friends. Maybe she will wear the black dress during dinner with her family, and then she can change to the red dress when they go out? She can do that, that's a good idea.

They are going to have dinner at 9 o'clock in the evening. Then grandmother, grandfather, uncles, aunts and some cousins are coming. There will be more than 20 people for dinner. They are going to eat many different things. Mom is cooking in the kitchen and Rosa is helping her. They make turkey, oxtail stew, deep fried potatoes and different types of fish and a salad. Then they boil eggs to be filled with a purée of egg yolks, mustard and mayonnaise. They have also bought French bread that they cut up. In addition, there are salt and oil, of course.

Grandma and Rosa's aunt have come to help them. They laugh, talk and have a good time. Rosa has to tell them about living and working in Norway. The ladies smile a bit when Rosa talks about some of the differences between Norway and Spain. Among other things, Norwegians take off their shoes when they enter someone's home. Usually they don't in Spain. And when Norwegians take the bus, they do not seat themselves close to others, as is normal in Spain. No, they sit as far away from others as they can come. Grandmother wonders if it's because Norwegians smell bad. Then Rosa can't help but laugh and try to explain that it's just a thing Norwegians do.

10.2.3

New words:

å bestemme = to decide

bit (m) = piece, part

blant annet = among other things

by (m) = town, city

dame (m/f) = lady

egg (n) = egg

eggeplomme (m) = egg yolk

erme (n) = sleeve

fisk (m) = fish

å forklare = to explain

forskjell = difference

forskjellig = different

franskbrød (n) = French bread (long white bread)

frityrstekt = deep fried
å fylle = to fill
halvlang = half-length
å ha på seg = to wear
et hjem = a home
å holde på = be in the process of doing
idé (m) = idea
i tillegg = in addition
å jobbe = work
julaften (m) = Christmas eve
kalkun (m) = turkey
kjøkken (n) = kitchen
å klare = to manage
å koke = to boil
å lage mat = to prepare food
langt unna = far away
å lukte = to smell
å lukte vondt = to smell badly
majones (m) = mayonnaise
morfar (m) = grandfather, mother's father
mormor (m/f) = grandmother, mother's mother
oksehalestuing (m) = oxtail stew
olje (m) = oil
onkel (m) = uncle
å planlegge = to plan
potet (m) = potato
puré (m) = purée
salat (m) = salad
salt (n) = salt
selvfølgelig = of course
sennep (m) = mustard
å sette seg = sit (oneself) down
å skifte = to change
å skjære = to cut
sko (m) = shoe
søskenbarn (n) = cousins (both male and female)
å ta av seg = to take off (oneself)
tante (m/f) = aunt
unna = away
vanligvis = normally
å velge to choose

10.2.4

Familie – Family

The ones marked (m/f), are conjugated in feminine:

sing. Indef.	sing. def.	plural indef.	plural def.	translation
mor (m/f)	mora	mødre	mødrene	mother
far (m)	faren	fedre	fedrene	father
(ekte)mann (m)	(ekte)mannen	(ekte)menn	(ekte)mennene	husband
kone (m/f)	kona	koner	konene	wife
hustru (m)	hustruen	hustruer	hustruene	wife
ektefelle (m)	ektefellen	ektefeller	ektefellene	spouse
		foreldre	foreldrene	parents
datter (m/f)	dattera	døtre	døttrene	daughter
sønn (m)	sønnen	sønner	sønnene	son
barn (n)	barnet	barn	barna	child
søster (m/f)	søstera	søstre	søstrene	sister
tante (m/f)	tanta	tanter	tantene	aunt
onkel (m)	onkelen	onkler	onklene	uncle
fetter (m)	fetteren	fettere	fetterne	cousin (m)
kusine (m/f)	kusina	kusiner	kusinene	cousin (f)
søskenbarn (n)	søskenbarnet	søskenbarn	søskenbarna	cousin (m/f)
niese (m/f)	niesa	nieser	niesene	niece
nevø (m)	nevøen	nevøer	nevøene	nephew
bestemor (m/f)	bestemora	bestemødre	bestemødrene	grandmother
bestefar (m)	bestefaren	bestefedre	bestefedrene	grandfather
barnebarn (n)	barnebarnet	barnebarn	barnebarna	grandchild
		besteforeldre	besteforeldrene	grandparents
mormor (m/f)	mormora			mother's mother
morfar (m)	morfaren			mother's father
oldemor (m/f)	oldemora	oldemødre	oldemødrene	great grandmother
oldefar (m)	oldefaren	oldefedre	oldefedre	great grandfather
		oldeforeldre	oldeforeldrene	great grandparents
oldebarn (n)	oldebarnet	oldebarn	oldebarna	great grandchild
svigermor (m/f)	svigermora	Svigermødre	svigermødrene	mother in law
svigerfar (m)	svigerfaren	svigerfedre	svigerfedrene	father in law
svigerinne (m/f)	svigerinna	svigerinner	svigerinnene	sister in law
svoger (m)	svogeren	svogere	svogrene	brother in law
svigerbarn (n)	svigerbarnet	svigerbarn	svigerbarna	Child in law

Examples:

Bestemora mi kommer fra Bergen.	My grandmother comes from Bergen.
Bestefaren min er ikke født i Norge.	My grandfather is not born in Norway.
Oldeforeldrene mine vokste opp i Valencia.	My great grandparents grew up in Valencia.
Svogeren min heter Jørgen.	My brother-in-law is called Jørgen.
Både barn og svigerbarn kommer til jul.	Both children and children-in-law are coming for Christmas.

Tanta mi døde for et år siden.	My aunt died a year ago.
Onkelen min jobber i Nord-Norge.	My uncle works in Northern Norway.
Svigermora mi er faktisk veldig hyggelig.	My mother-in-law is actually quite nice.
Niesa mi kommer på besøk til helga.	My niece will come visiting this weekend.
Jeg har ei kusine som heter Tamara.	I have a cousin (f) that is called Tamara.
Oldefaren min het Stanislaw.	My great grandfather was called Stanislaw.
Svigermor er mora til mannen min.	My mother-in-law is my husband's mother.
En svoger kan enten være broren til mannen min, eller mannen til søstera mi.	A brother-in-law can either be my husband's brother, or my sister's husband.
Jeg har mange onkler og tanter.	I have many uncles and aunts.
Derfor har jeg også mange søskenhjørne.	Therefore I also have many cousins.
I morgen skal jeg besøke tante Turid.	Tomorrow I'll visit aunt Turid.
I helga skal jeg på kino med niesa mi.	This weekend I'm going to the cinema with my niece.
Jeg har to nevøer som begge heter Thomas.	I have two nephews that both are called Thomas.
Barnebarnet mitt heter Brian.	My grandchild is called Brian.
Naboen min har fire oldebarn.	My neighbour has four great grandchildren.
Hun er veldig glad i oldebarna sine.	She loves her great grandchildren very much.
Kona til Ragnar heter Nora.	Ragnar's wife is called Nora.
Ragnar er veldig glad i kona si.	Ragnar loves his wife very much.
Mannen til Åshild heter Runar.	Åshild's husband is called Runar.
Runar er faren til Anne og Jarle.	Runar is the father of Anne and Jarle.

10.2.5

Hvilken, hvilket, hvilke – Which

This is conjugated according to the gender of the noun.

Hvilken dag er det i dag?	Which day is it today?
Hvilken dame snakker du om?	Which lady are you talking about?
Hvilket hus bor dere i?	Which house do you live in?
Hvilke sko skal jeg ta på meg?	Which shoes should I put on?
Hvilken farge liker du?	Which colour do you like?
Hvilket eple er størst?	Which apple is the biggest?
Hvilket år er du født?	Which year are you born?
Hvilke blomster skal vi kjøpe?	Which flowers should we buy?
Hvilke koppar er penest?	Which cups are prettiest?
Hvilken bil har du lyst på?	Which car do you want?
Hvilket skjørt skal du ha på deg?	Which skirt are you going to wear?
Hvilke klær kler meg?	Which clothes suit me?
Hvilken side er vi på?	In which page are we?
Hvilket spørsmål?	Which question?
Hvilke språk snakker du?	Which languages do you speak?

10.2.6

Adjectives

There is much to be said about adjectives, and we have already touched the subject. I suggest that you go to www.grammatikk.com to read more, or download this book, which is free: http://www.hf.ntnu.no/now/hardcopies/course_material.pdf

Or this one, which is also free: <http://www.hf.ntnu.no/now/hardcopies/ShortGrammar.pdf>

Here you have a few tables, and lots of examples:

English:	Sing. indef. (m/f)	Sing. Indef. (n)	Sing. def.	Pl. indef.	Pl. def.
yellow	gul	Gult	gule	gule	gule
blue	blå	blått	blå	blå	blå
red	rød	rødt	røde	røde	røde
green	grønn	grønt	grønne	grønne	grønne
white	hvit	hvitt	hvite	hvite	hvite
black	svart	svart	svarte	svarte	svarte
brown	brun	brunt	brune	brune	brune

English:	Normal:	Comparative:	Superlative:
Small	liten	mindre	minst
Large	stor	større	størst
Good	god	bedre	best
Bad	dårlig	verre	verst
Tall	høy	høyere	høyest
Low	lav	lavere	lavest
Rich	rik	rikere	rikest
poor	fattig	fattigere	fattigst

English:	Definite article	Adjective in definite form:	noun (usually in definite form)
the big man	den	store	mannen
the new book	den	nye	boka
the small house	det	lille	huset
the green apple	det	grønne	eplet
the old ladies	de	gamle	damene
the small children	de	små	barna

Examples:

Hun har gul genser på seg.	She is wearing a yellow sweater.
Han har et blått og et brunt øye.	He has one blue and one brown eye.
Hun har røde sko.	She has red shoes.
Jeg liker ikke grønne erter.	I don't like green peas.
Den hvite buksa di er fin.	Your white trousers are nice.
Den svarte jakka der er kul.	That black jacket is cool.

De brune sandalene der liker jeg.	I like those brown sandals there.
Det er rosa skyer på himmelen.	There are pink clouds in the sky.
Han har kjøpt grå sokker.	He has bought grey socks.
Hun tegner hjerter med en rød penn.	She draws hearts with a red pen.
Jeg liker ikke babyblå!	I don't like baby blue!
Hun har en kjole som glittrer i sølv.	She has a dress that glitters like silver.
Smykket er av gull.	The necklace is made of gold.
Det ser ut som gull men det er bare messing.	It looks like gold, but it is brass.
Gulrøtter er oransje.	Carrots are orange.
Blå plommer er søtere enn gule.	Blue plums are sweeter than the blue.
Snøen er hvit.	The snow is white.
Natta er mørk.	The night is dark.
Jeg har lyst på en svart bil.	I want a black car.
Mynter er blanke.	Coins are shiny.
Det er ofte mye krom på gamle biler.	There are often a lot of chromium in old cars.

10.3.1

Middagen

De sitter lenge og spiser. Hele tiden snakker de sammen, og ingen har det travelt. Når middagen er ferdig, spiser de godterier, forteller historier og synger julesanger.

«Hvordan feirer de jul i Norge?» spør pappa, og ser bort på Rosa og Ander, som sitter ved siden av hverandre.

«Jeg har aldri feiret jul i Norge,» svarer Ander. «Men jeg har blitt fortalt at de spiser ribbe og surkål. Eller så lager de pinnekjøtt med kålrabistappe. Andre spiser torsk, eller lutefisk. Og så åpner de gavene etter middagen. De feirer ikke De hellige tre kongers dag, slik vi gjør her.»

«Men hva ellers gjør de?» spør mamma.

«De bruker veldig mye penger på julegaver. Jeg skjønner ikke at det går an å bruke så mye penger. De pynter husene sine og så har de juletre. Det har vi også på jobben. Vi har et ganske stort, pent tre, med lys og girlandere. Og så fikk vi julegave av sjefen. Alle sammen fikk et kaffekrus, og så fortalte sjefen at han hadde gitt en større gave fra oss alle til en organisasjon. Pengene går til å kjøpe julemat til fattige familier i Øst-Europa.»

«Det var hyggelig gjort,» nikker pappa. «Vi feirer jo jul til minne om at Jesus ble født. Jesus var en smart kar, og han sa mange bra ting. Blant annet sa han at vi skal elske vår neste som oss selv. Og da er det ikke mer enn rett og rimelig at vi bruker denne høytiden til å vise omsorg for dem som ikke har slik overflod. Vi skal ikke bare tenke på oss selv.»

10.3.2

Translation:

The dinner

They sit for a long time and eat. All the time they talk and no one is in a hurry. When dinner is finished, they eat candy, tell stories and sing Christmas carols.

"How do they celebrate Christmas in Norway?" dad asks, looking over at Rosa and Ander, sitting next to each other.

"I have never celebrated Christmas in Norway," Ander replies. "But I have been told that they eat pork ribs and sauerkraut. Or they make lamb ribs with rutabaga purée. Others eat cod, or lutefisk. And then they open the gifts after dinner. They do not celebrate the Three kings day, as we do here. "

"But what else do they do?" mom asks.

"They spend a lot of money on Christmas presents. I do not understand that it is possible to spend that much money. They decorate their houses and they have Christmas trees. We also have it at work. We have a pretty big, nice tree, with lights and garlands. And we got a Christmas present from our boss. Everyone got a coffee mug, and then the boss told us that he had given a large gift from all of us to an organization. The money is going to buy food for Christmas for poor families in Eastern Europe. "

"It was a nicely done," nodded dad. "We are celebrating Christmas in memory of Jesus being born. Jesus was a smart fellow, and he said many good things. Among other things, he said that we should love our neighbour as ourselves. And then it is no more than fair and reasonable that we use this holiday to show care for those who do not have such abundance. We should not only think of ourselves. "

10.3.3

New words:

aldri = never

De hellige tre konger = The thee kings

å elske = love

fattig = poor

ferdig = over, done, finished

girlander (m) = garland

godterier = sweets, treats

har blitt fortalt = have been told

å ha de travelt = to be in a hurry

historie (m) = story, history

høytid (m/f) = holiday (a religious celebration)

hus (n) = house (the building)

jul (m/f) = Christmas

julegave = Christmas gift
julemat (m) = Christmas food
juletre (n) = Christmas tree
julesang (m) = Christmas carol
kaffekrus (n) = coffee mug
kar (m) = fellow, bloke, chap, guy
kålrbistappe (m) = rutabaga purée
lutefisk (m) = lutefisk, fish that is dried, then watered, then put with lye, before watered again
lys (n) = light(s)
neste = next, neighbour
å nikke = nod
omsorg = care
organisasjon (m) = organisation
overflod (m) = abundance
penge (m) = money
pinnekjøtt (m) = lamb ribs, dried, salted, can be smoked as well
å pynte = decorate
ribbe (m/f) = pork ribs
sjef (m) = boss
å skjønne = to understand
smart = clever
å spørre = to ask
større = larger, bigger
surkål (m) = sauerkraut
å synge = to sing
til minne om = in memory of
torsk (m) = cod
tre (n) = tree
ved siden av = beside
ved siden av hverandre = beside each other
å vise = to show

10.3.4

Sammensatte substantiv – Compound nouns

In Norwegian we use a lot of compound nouns. A compound noun is a noun put together by two or more other words/nouns. To make them easier to pronounce, we often put an -s- or an -e- between the two or more words. The new noun takes the gender of the last part. Then the first one(s) decide what kind it is.

Without a letter in between	
sandkasse	sandbox
vannglass	water glass
kaffekopp	coffee cup
tefat	saucer
With -e- in between	
juletre	Christmas tree
julenisse	Santa Claus
hundemat	dogfood
kattekasse	litterbox
With -s- in between	
klessnor	clothesline
middagstallerken	dinnerplate
kjøleskapsdør	refrigerator door
klesbørste	lint brush

10.3.5

Ordinal numbers:

Ordinal numbers are primarily used for dates, like in English. That is why we only have put those in here. But in the videos you can find more.

første	1 st	sekstende	16 th
andre	2 nd	syttende	17 th
tredje	3 rd	attende	18 th
fjerde	4 th	nittende	19 th
femte	5 th	tjuende	20 th
sjette	6 th	tjueførste	21 st
sjuende	7 th	tjueandre	22 nd
åttende	8 th	tjuetredje	23 rd
niende	9 th	tjuefjerde	24 th
tiende	10 th	tjuefemte	25 th
ellevte	11 th	tjuesjette	26 th
tolvte	12 th	tjuesjuende	27 th
trettende	13 th	tjueåttende	28 th
fjortende	14 th	tjueniende	29 th
femtende	15 th	trettende	30 th
		trettiførste	31 st

10.3.6

What are these holidays called in Norwegian?

1. nyttårsdag = January 1 st	Sankthans = Midsummer (June 23 rd)
2. nyttårsdag = January 2 nd	Olsok = July 29 th
Palmesøndag = Palm Sunday	Halloween = 31 st of October
Skjærtorsdag = Maundy Thursday	Allehelgensdag = All saints' day, November 1 st
Langfredag = Good Friday	Luciadagen = December 13 th
Påskeaften = Easter eve	Lille julafoten = December 23 rd
1. påskedag = Easter Sunday	Julaften = December 24 th
2. påskedag = Easter Monday	1. juledag = December 25 th
Kristi himmelfartsdag = Ascension day	2. juledag = December 26 th
1. pinsedag = Pentecost Sunday	3. juledag = December 27 th
2. pinsedag = Whit Monday	Nyttårsaften = New Year's Eve

10.3.7

Dates and years

In Norwegian it's normal to read the years 2+2 numbers, or if you go back until before the Viking Age, 1 + 2 number. But after the year 2000 you can both say it 2 + 2, or the whole number as one:

692 = seks nittito

931 = ni trettien

1066 = ti sekstiseks

1492 = fjorten nittito

1814 = atten fjorten

1905 = nitten null fem

1984 = nitten åttifire

1999 = nitten nittini

2003 = tjue nulle tre (or: to tusen og tre)

2011 = tjue elleve (or: to tusen og elleve)

2018 = tjue atten (or: to tusen og atten)

Datoer – Dates:

13. desember 1142 = trettende desember elleve førtito

05. januar 1986 = femte januar nitten åttiseks

12. juli 1993 = tolvte juli nitten nittitre.

Or:

15.03.75 = femtende i tredje, syttifem

14.09.98 = fjortende i niende, nittiåtte

21.04.16 = tjueførste i fjerde, seksten (this can be misunderstood, is it 1916 or 2016?, so it's better to say it like this: 21.04.2016 = tjueførste i fjerde, tjue seksten)

There is also a video on this.